

Sygn. akt VU 158/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant Alicja Jesion

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku M. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł.

o podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym

z udziałem (...) Spółki z o.o. w Ł.

na skutek odwołania M. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł.

z dnia 28 grudnia 2012 r. sygn. (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję i stwierdza, że wnioskodawczyni M. S. podlega od dnia 1 sierpnia 2012 roku obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym jako pracownik u płatnika składek (...) Spółki z o.o. w Ł.;

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł. na rzecz wnioskodawczyni M. S. kwotę 60,00 (sześćdziesiąt) złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VU 158/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 grudnia 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł. stwierdził, że M. S., nie podlega od dnia 1 sierpnia 2012 roku ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia w (...) Spółce z o.o. w Ł..

Od powyższej decyzji złożyła w dniu 6 lutego 2013 roku odwołanie M. S..

ZUS wnosił o oddalenie odwołania.

Postanowieniem z dnia 13 marca 2013 roku Sąd Okręgowy wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego płatnika składek (...) Spółkę z o.o. w Ł..

Zainteresowany przyłączył się do odwołania wnioskodawczyni.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

(...) Spółka z o.o. w Ł. zajmuje się dystrybucją leków, kosmetyków, wyrobów medycznych i suplementów diety. W 2012 roku spółka ta otworzyła nową hurtownię.

(dowód: zaświadczenie o numerze identyfikacyjnym REGON k. 11, odpis z rejestru przedsiębiorców k. 15-19 w aktach ZUS, zeznania zainteresowanej J. B. (1) k. 157 odwrot, k. 159 w aktach sprawy)

W dniu 1 sierpnia 2012 roku prezes zarządu Spółki (...) J. B. (1) zawarła z M. S. pisemną umowę o pracę na czas określony do dnia 31 lipca 2015 roku. Zgodnie z umową zainteresowana została zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pracownika specjalisty ds. obsługi klientów kluczowych za wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 3.500 złotych brutto.

(dowód: umowa o pracę k. 49 w aktach ZUS)

M. S. ma wykształcenie wyższe. W dniu 20 stycznia 2010 roku uzyskała tytuł magistra zarządzania marketingowego w usługach profesjonalnych, turystyce i mediach. Ponadto w dacie zatrudnienia w spółce (...) miała ukończony kurs komputerowy, kurs instruktora rekreacji ruchowej, kursy języka angielskiego oraz szkolenie z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy. Wnioskodawczyni posiada prawo jazdy kategorii (...). Przed zatrudnieniem w spółce (...) wnioskodawczyni pracowała zawodowo jako instruktor fitness i aqua fitness, telemarketer i przedstawiciel handlowy.

(dowód: życiorys k. 27-29, kwestionariusz osobowy k. 31, dyplom ukończenia studiów k. 33, zaświadczenie o ukończeniu szkolenia z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy k. 35, zaświadczenia o ukończeniu kursów języka angielskiego k. 37-47 w aktach ZUS)

Wnioskodawczyni jest bratanicą J. B. (1). Przed zatrudnieniem w firmie (...) współpracowała już z J. i J. B. (2) w ramach zatrudnienia w firmie (...), w której pracowała na stanowisku przedstawiciela handlowego. J. B. (1) zatrudniła wnioskodawczynię, albowiem istniała potrzeba zatrudnienia pracownika w nowo otwartej hurtowni, który zajmowałby się jednocześnie sprzedażą produktów leczniczych do aptek.

M. S. rozpoczęła pracę w spółce (...) od 1 sierpnia 2012 roku. Pracowała w siedzibie spółki, która znajduje się w Ł.. Do pracy wnioskodawczyni dojeżdżała własnym samochodem osobowym. Pracodawca miał jej zwracać koszty dojazdu w rozliczeniu rocznym. Wnioskodawczyni pracowała od godziny 8:00 do 16:00, była w pracy codziennie od poniedziałku do piątku. Przez pierwsze półtora miesiąca zatrudnienia wnioskodawczyni wykonywała prace biurowe, odbierała telefony, obsługiwała pocztę. Ponadto wnioskodawczyni dzwoniła do aptek i hurtowni farmaceutycznych i oferowała produkty lecznicze, tłumaczyła korespondencję z języków obcych, porządkowała dokumenty w biurze i wykonywała inne polecenia wydawane przez J. B. (1). Wnioskodawczyni napisała także sprawozdanie dotyczące wprowadzenia suplementu diety na rynek i przygotowała z prawnikiem projekt umowy dostaw leków do apteki. W późniejszym okresie jeździła do aptek i tam zostawiała informację dotyczące suplementu diety – (...). Wnioskodawczyni została zgłoszona na targi, który miały się odbyć w kolejnych miesiącach, ale nie wzięła w nich udziału z uwagi na to, że przebywała na zwolnieniu lekarskim.

(dowód: karta obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności k. 57-59 w aktach ZUS, zeznania świadków M. K. k. 106, 107 i K. P. k. 136-137, zeznania zainteresowanej J. B. (1) k. 157 odwrot, k. 159, zeznania wnioskodawczyni k. 157 odwrot, k. 159 w aktach sprawy)

W trakcie zatrudnienia w spółce (...) wnioskodawczyni pozostawała jednocześnie w zatrudnieniu w ramach umowy zlecenia w firmie (...) w B.. W ramach umowy zlecenia wnioskodawczyni prowadziła zajęcia fitness. Zajęcia te odbywały się wieczorem i ich prowadzenie nie kolidowało z zatrudnieniem w firmie (...).

(dowód: zeznania wnioskodawczyni k. 157 odwrot, k. 159 w aktach sprawy)

Spółka (...) miała wystarczające środki finansowe, aby zatrudnić wnioskodawczynię. Obrót spółki wynosił około 70.000 złotych miesięcznie. Miesięczne wahanie wyniku finansowego spółki wynikały z faktu, że najpierw hurtownia dokonywała zakupu leków, gromadząc wymagane ich ilości, a następnie dopiero odprzedawała je innym podmiotom hurtowym.

(dowód: zestawienie dochodów k. 35, informacja k. 36, zeznania zainteresowanej J. B. (1) k. 157 odwrót, k. 159 w aktach sprawy)

M. S. była zdolna do wykonywania pracy na stanowisku pracownika specjalisty ds. obsługi klientów kluczowych

(dowód: zaświadczenie lekarskie z dnia 31 lipca 2012 roku k. 53 w aktach ZUS)

Na potrzeby zatrudnienia w spółce (...) zainteresowana przeszła w dniu 23 sierpnia 2012 roku wstępne szkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

(dowód: karta wstępnego szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy k. 55 w aktach ZUS)

Wnioskodawczyni podpisała listy obecności za miesiące sierpień i wrzesień 2012 roku (do 13 września 2012 roku). Spółka (...) wypłaciła wnioskodawczyni wynagrodzenie wysokości wynikającej z umowy o pracę za miesiąc sierpień i wrzesień 2012 roku, a także wynagrodzenie chorobowe za pierwsze 33 dni niezdolności do pracy.

(dowód: lista obecności k. 65, listy płac k. 67-73 w aktach ZUS)

O tym, że jest w ciąży wnioskodawczyni dowiedziała się w czerwcu 2012 roku. O fakcie tym nie powiedziała J. B. (1). Od dnia 14 września 2012 roku M. S. stała się niezdolna do pracy z powodu ciąży. Na zwolnieniu przebywała nieprzerwanie do dnia urodzenia dziecka, albowiem ciąża była zagrożona. Następnie przebywała na urlopie macierzyńskim. Obecnie jest na urlopie wypoczynkowym. W okresie korzystania przez wnioskodawczynię ze zwolnienia lekarskiego pracodawca nie zatrudnił innego pracownika na jej miejsce.

(dowód: zeznania zainteresowanej J. B. (1) k. 157 odwrót, k. 159 w zw. z k. 57, 58, zeznania wnioskodawczyni k. 157 odwrót, k. 159 w aktach sprawy)

(...) spółka z o.o. w Ł. dokonała zgłoszenia M. S. do ubezpieczeń społecznych.

(okoliczność niesporna)

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie dokumentów w postaci umowy o pracę, listy obecności, list płac, karty szkolenia wstępного w dziedzinie bhp, z, a także na podstawie zeznań świadków M. K. i K. P., zeznań zainteresowanej J. B. (1) i zeznań wnioskodawczyni. Zeznania te Sąd ocenia jako spójne, jasne i logiczne i korespondujące z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie. W związku z tym Sąd uznał, że zeznania te są wiarygodne i mogą stanowić podstawę ustaleń faktycznych dokonanych w sprawie.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył i ocenił co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

W zaskarżonej decyzji organ rentowy jako podstawę prawną ustalenia, iż zainteresowana M. S. nie podlega od dnia 1 sierpnia 2012 roku ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia w Spółce z o.o. (...) w Ł. wskazał przepisy art. 83 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 38 ust. 1 oraz art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585).

W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji wskazano natomiast, że okoliczności przedmiotowej sprawy mogą uzasadniać twierdzenie, iż podpisanie umowy o pracę oraz zgłoszenie wnioskodawczyni do ubezpieczeń społecznych od dnia 1 sierpnia 2012 roku jako pracownika w (...) spółce z o.o. było czynnościami pozornymi, dokonanymi jedynie w celu

uzyskania przez nią pracowniczego tytułu do ubezpieczeń i skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z ciążą.

Do takiego wniosku doprowadziły organ rentowy wyniki przeprowadzonej kontroli, a mianowicie to, że:

- przed zatrudnieniem M. S. nie było w firmie (...) pracownika wykonującego pracę na stanowisku pracownika specjalisty ds. obsługi klientów kluczowych, również po jej odejściu na zwolnienie lekarskie nie zatrudniono osoby na takim stanowisku;
- wnioskodawczynie mieszkała w spornym okresie w B., a siedziba spółki, w której świadczyła pracę mieściła się w Ł.;
- w dniu podpisania umowy z firmą (...) w Ł. wnioskodawczynie była zgłoszona do ubezpieczeń jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy zlecenia z (...) (...) z siedzibą w B..

Z uwagi na stanowisko organu rentowego rozważenia wymagały dwie kwestie, tj. po pierwsze, czy zgłoszenie zainteresowanej do ubezpieczeń społecznych miało na celu wyłącznie uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego, po drugie zaś, czy zawarta przez strony umowa o pracę była umową pozorną.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym podlegają pracownicy od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Z kolei art. 13 pkt 1 tej ustawy stanowi, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają pracownicy od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. W świetle powyższych przepisów podstawową przesłanką objęcia zakresem ubezpieczenia społecznego jest więc posiadanie statusu pracownika. Pracownikiem zostaje się przez nawiązanie stosunku pracy. Jak zaś stanowi przepis art. 22 § 1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie umowa o pracę zawarta w dniu 1 sierpnia 2012 roku pomiędzy M. S. i J. B. (1) nie została zawarta jedynie w celu uzyskania świadczeń przysługujących pracownikowi z tytułu ubezpieczenia społecznego. Celem tym, w świetle materiału dowodowego sprawy, było świadczenie przez wnioskodawczynię pracy na rzecz pracodawcy – spółki (...) w Ł.. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż M. S. jako pracownik wykonywała obowiązki, a jej pracodawca świadczoną przez nią pracę przyjmował. J. B. (1) uzasadniła dlatego, zatrudniła wnioskodawczynię. Zatrudniła ją, albowiem istniała potrzeba zatrudnienia pracownika w nowo otwartej hurtowni, który zajmowałby się jednocześnie sprzedażą produktów leczniczych do aptek. Ponadto wnioskodawczynie już wcześniej współpracowała z J. B. (1) w ramach zatrudnienia w firmie (...), w której pracowała na stanowisku przedstawiciela handlowego. Wnioskodawczynie znała przy tym dobrze język angielski, a zatem mogła tłumaczyć dokumenty sporządzone w tym języku na język polski.

Wnioskodawczynie miała zająć się w firmie (...) wykonywaniem prac biurowych, odbieraniem telefonów, obsługą poczty, dzwonieniem do aptek i hurtowni farmaceutycznych i oferowaniem produktów leczniczych, tłumaczeniem korespondencji, porządkowaniem dokumentów w biurze, a także oferowaniem produktów leczniczych bezpośrednio w aptekach.

Jak wynika z zeznań świadków M. K. i K. P., zainteresowanej J. B. (1) oraz zeznań samej wnioskodawczynie, M. S. pracę faktycznie wykonywała, a za wykonywaną pracę pracodawca wypłacał jej wynagrodzenie. Fakt świadczenia przez zainteresowaną pracy potwierdzają również znajdujące się w aktach ZUS i dokumenty w postaci kart płac i listy obecności.

Nie można także uznać, że o zawarciu umowy o pracę w celu obejścia przepisów ubezpieczeniowych świadczy to, iż w okresie korzystania przez zainteresowaną ze zwolnienia lekarskiego pracodawca nie zatrudnił innego pracownika. To, czy zatrudniać pracowników, jakich i na jakich stanowiskach pozostawione jest bowiem swobodnej decyzji pracodawcy, albowiem to on ponosi ryzyko prowadzenia zakładu pracy.

Zdaniem Sądu M. S. miała wystarczające kwalifikacje do wykonywania powierzonego jej stanowiska. Wnioskodawczyni posiada wykształcenie wyższe. W dniu 20 stycznia 2010 roku uzyskała tytuł magistra zarządzania marketingowego w usługach profesjonalnych, turystyce i mediach. Ponadto w dacie zatrudnienia w spółce (...) wnioskodawczyni miała ukończony kurs komputerowy, kurs instruktora rekreacji ruchowej, kursy języka angielskiego oraz szkolenie z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy. Wnioskodawczyni posiada prawo jazdy kategorii (...). Przed zatrudnieniem w spółce (...) wnioskodawczyni pracowała zawodowo jako instruktor fitness i aqua fitness, telemarketer i przedstawiciel handlowy.

Do tego pracodawca miał wystarczające środki finansowe, aby zatrudnić zainteresowaną. Niezależnie od tego stwierdzić należy, iż zakres wymaganych od osoby ubiegającej się o zatrudnienie kwalifikacji, jak również ocena przydatności danej osoby do zajmowania określonego stanowiska jest suwerenną decyzją pracodawcy. To on przecież ponosi ryzyko i konsekwencje właściwego doboru pracowników.

Właściwie jedynym argumentem mogącym świadczyć o zawarciu umowy w celu obejścia przepisów prawa jest to, że wnioskodawczyni w dacie zawarcia umowy była w ciąży. Obowiązujące przepisy nie zakazują świadczenia pracy przez kobiety w ciąży. Nadto stanowisko prezentowane przez ZUS prowadziło w praktyce do wprowadzenia zakazu zatrudniania ciężarnych kobiet, a to byłoby sprzeczne z podstawową zasadą prawa pracy, określoną w art. 11³ k.p., wprowadzającą zakaz jakiegokolwiek dyskryminacji w stosunkach pracy.

Ponadto, jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 stycznia 2005 roku, II UK 141/04, OSNP 2005/15/235 nie można przypisać celu obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.) stronom umowy o pracę, na której podstawie rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy. Jak bowiem zauważył Sąd Najwyższy w uzasadnieniu tego wyroku, skoro art. 6 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi o obowiązkowym ubezpieczeniu emerytalnym i rentowym pracowników, czyli – stosownie do art. 2 k.p. – osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, a nie tych, które tylko umowę o pracę zawarły, to obejściem prawa w świetle tego przepisu jest zamiar nawiązania stosunku ubezpieczenia społecznego bez rzeczywistego wykonywania umowy o pracę. Podobne stanowisko zawarte zostało w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2005 roku, I UK 32/05, M.P.Pr. 2006/2/110.

Nie można też uznać, by umowa o pracę pomiędzy wnioskodawczynią a (...) Spółką z o.o. w Ł. zawarta została jedynie dla pozorów. O pozorności danej umowy decydują okoliczności wynikające z art. 83 § 1 k.c., a te muszą występować w czasie składania przez strony oświadczeń woli. Czynność prawna pozorna charakteryzuje się trzema elementami, które muszą wystąpić łącznie: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę w każdym wypadku nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Brak zamiaru wywołania skutków prawnych oznacza, że osoba składająca oświadczenie woli, albo nie chce w ogóle wywołać żadnych skutków prawnych, albo też chce wywołać inne, niż wynikałoby ze złożonego przez nią oświadczenia woli. Aby jednak uznać czynność prawną za pozorną występować musi także i taka przesłanka, że adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na złożenie tego oświadczenia jedynie dla pozorów. We wskazanym wyżej wyroku z dnia 5 października 2005 roku w sprawie I UK 32/05 Sąd Najwyższy wskazał, że „wady oświadczenia woli dotyczące umowy o pracę, nawet powodujące jej nieważność, nie skutkują w sferze prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. W tych stosunkach prawną doniosłość ma jedynie zamiar obejścia prawa przez fikcyjne (pozorne) zawarcie umowy, takie, które nie wiąże się ze świadczeniem pracy, a dokonanie zgłoszenia do ubezpieczenia następuje pod pozorem zatrudnienia”. A zatem w warunkach, kiedy po zawarciu umowy o pracę (złożeniu oświadczeń woli) pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował, nie można mówić o pozorności złożonych oświadczeń woli zawarcia umowy o pracę.

O pozorności umowy o pracę z dnia 1 sierpnia 2012 roku nie może również świadczyć okoliczność, że w trakcie zatrudnienia w spółce (...) wnioskodawczyni pozostawała jednocześnie w zatrudnieniu w ramach umowy zlecenia w

firmie (...) w B.. Jak wyjaśniła wnioskodawczyni w ramach zlecenia prowadziła zajęcia fitness. Zajęcia te odbywały się wieczorem i ich prowadzenie nie kolidowało z zatrudnieniem w firmie (...).

Również okoliczność, że wnioskodawczyni dojeżdżała do pracy z B. do Ł. własnym samochodem osobowym nie wpływa w żaden sposób na ważność zawartej umowy o pracę.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie „1” sentencji.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego znajduje uzasadnienie w treści art. 98 k.p.c. oraz przepisów § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 490).